

vinden. Misschien is het soms te vergelijken met een duister onlustgevoel, soms met een zwak, dof pijngevoel. Misschien is het ook geheel anders. Het is volstrekt ijdel te pogen, zich er zelfs bij benadering iets van voor te stellen”.

Amsterdam, 13 November 1917.

G. VAN RIJNBERK.

LUCHTVERVERSCHING IN SCHOOLLOKALEN.

In vele schoollokalen vindt men ten dienste der luchtverversching deuren, ramen en een zoogenaamden ventilatiekoker. Terwijl de eerste twee vooral voor andere doeleinden zijn ontworpen, is de laatste alleen voor luchtverversching aangebracht, daar toch de instructie 's winters open, 's zomers open, op de kleppen aangebracht, regeling der warmte in het lokaal als bijzaak beschouwt. Het is dan ook niet te verwonderen, dat vele onderwijzers in de wintermaanden alleen van deze ventilatiekokers gebruik maken en dan getrouw aan het opschrift 's winters de onderste klep open zetten, 's zomers de bovenste. Tegen dat openzetten 's winters van de onderste klep heb ik een groot bezwaar. Ik zie af van het geval, dat door ongunstige windrichting niet door de klep de lucht het schoolvertrek verlaat, zooals de bedoeling is, doch juist omgekeerd met kracht in het schoollokaal binnentreedt. Wij krijgen dan een koude luchtlaag bij de vloer in het vertrek, waarvan de leerlingen bij de opening gezeten zeker last zullen hebben. Doch laat alles goed werken: dat wil zeggen, dat de bedorven lucht door deze klep in hoofdzaak het schoolvertrek verlaat, dan zullen zeker de leerlingen, die in de omgeving van de uitvoeropening zitten, niet te benijden zijn. Immers zij zullen inademen lucht, die op het punt staat het vertrek te verlaten, omdat deze lucht bedorven is, bezwangerd kan zijn met smetstoffen van hun medeleerlingen. Dat hier een gevaar dreigt, is duidelijk. Ook bij ventileren met open ramen plus open onderste ventilatieklep blijft dit gevaar bestaan. Werkt de onderste ventilatieklep verkeerd, dan moet zij gesloten blijven of liever nog geheel verdwijnen, daar zij toch weinig of geen nut kan doen. Wij moeten dus den onderwijzers verzoeken gedurende den winter, in tegenspraak met het opschrift, gedurende den schooltijd de onderste klep steeds gesloten te houden en alleen te ventileren met ramen en bovenste klep: hierbij dient aan een onveranderlijk vastzetten van een der kleppen, afhankelijk van zomer of winter, een einde gemaakt te worden.

Lekkerkerk, November 1917.

D. N. VAN GELDEREN.

MIDDENSTANDSZIEKTEVERZEKERING.

De afdelingen Apeldoorn en O. en Friesland hebben er zeker niet aan gedacht, dat de verzekeringsinstellingen, een keer groot en machtig geworden, de artsen wel eens als *hun* werknemers zouden kunnen gaan beschouwen en eischen stellen en doorvoeren, die in strijd zijn met de belangen van ons en onze zieken. Er zijn toch van de zijde van verzekeraars reeds stemmen opgegaan om de middenstandsziekteverzekering in de grootere steden te hervormen ongeveer in den geest van het Deventer „ziekenfonds voor den arbeidenden stand” (met een vast corps geneesheeren, eigen apotheek, enz. en daardoor verlokkelijk lage premie). Zorgen wij niet bijtijds stem in het kapittel te krijgen, dan zal er op het gebied der middenstandsziekteverzekering een dergelijke strijd ontbranden, als er nu reeds zoo lang op het terrein van het ziekenfondswezen heerscht, met dit verschil, dat onze tegenstander dáár veel taaier en krachtiger is, omdat hij veel kapitaalcrachtiger is. Wij moeten dus niet beginnen met de kat uit den boom te kijken, maar terstond voorbehoedende maatregelen nemen. Bindende besluiten achteraf helpen hier niets; daarmee leggen wij alleen ons zelf aan banden; de bij een geboycotte maatschappij verzekerden moeten wij toch helpen, want zij komen tot ons als particulier patiënt.

Onze Maatschappij moet beslissen, welke verzekeringsinstellingen op goede wijze werken; wij kunnen de beoordeeling daarvan niet overlaten aan het gros der candidaat-verzekerden. Dezen vragen in de eerste plaats: „Wat kost het mij?” en daarna pas: „Wat krijg ik er voor?” Wat zij er niet voor krijgen, daarnaar vragen zij heelemaal niet en daarop komt het toch juist aan! Wie mijn bewering in twijfel trekt, wil ik